

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentului:		Pretiuu insertiuniloru:		Corespundintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte	3 fl., pana la 200 cuvinte	
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „	4 fl. si mai sus	5 fl. v. a.	
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 „ — „			
„ „ „ „ 1/2 „ „	3 „ 50 „			

Nr. 1676. scol.

CERCULARIU,

catra toti inspectorii de scóle.

Fiindu convinsu si venerabilulu nostru sinodu eparchialu si acestu consistoriu, cà nu numai ridicarea poporului nostru la o stare mai buna, dar chiar si essistinti'a lui, este conditiunata dela cultivarea lui, si mai alesu dela cultur'a morala religiósá; si sciindu acelasi venerabilu sinodu, cà cultivarea acést'a a poporului nostru mai vertosu in scóle confessiunali prin organele nóstre bisericesei si scolare, adeca: prin preoti si invetiatori calificati se póte ajunge; si in fine considerandu, cà inea n'am ajunsu pana acolo, ca toti preotii si invetiatorii nostrii, se posiéda calificatiunea corespundietória cerintieloru timpului, in mesur'a ce o pretinde chiamarea lor, ca astfelu se lucre cu toti mana in mana, dupa dis'a marelui Apostolu Pavelu „cu vreme si fara de vreme“ mai cu succesu la cultivarea si luminarea poporului nostru; asia dar din consideratiuni ca acestea, afara de conferintiele invetiatoresci districtuale inpreunate cu cursurile supletorie ce se intrunescu dela 16—25 augustu fiecarui anu in 6 parti ale diecesei, veneratulu nostru sinodu eparchialu a aflatu de bine a dispune, ca si in lun'a lui Octobre, séu Noembre fiecarui anu sè se mai tiená cate o conferintia invetiatorésca cercuala in fie care inspectoratu, sub conducerea inspectorelui scolariu concerninte, la care sunt datori a participá inpreuna cu invetiatorii, toti preotii din respectivulu inspectoratu.

Scopulu acestoru conferintie' cercuale nu este totu acela de a-si amplificá si completa invetiatorii eunoscientiele lor, cum s'a disu la conferintiele districtuale din lun'a lui augustu; ci scopulu acestoru conferintie este: mai antaiu sè se capaciteze si sè se convinga preotii si invetiatorii intre sine, si unii pre altii, cà cultivarea poporului nostru a ajunsu a fi pentru noi cestiune de essistintia, si cà prin urmare

este ór'a suprema sè se apuce cu totii cu mai multu zelu si succesu de cultur'a poporului nostru, càci altfelu vor fi responsabili de sórtea lui, inaintea lui Dumnedieu si a omeniloru.

Dupa acésta capacitare, avendu conferinti'a in vedere impregiarile locali ale fiecarei comune din inspectoratu, se consulte: cum ar trebui a se procede in fiecare comuna la promovarea mai cu succesu a invetiamentului nu numai la pruncii de scóla, dar si afara de scóla la adulti séu la cei mai inaintati in etate, si anume: ce, si cum se lucre preotulu? ce, si cum se lucre invetiatoriulu? inse ambii in buna contielegere, spre scopulu acést'a?

In urm'a acestor'a ar poté veni la pertractare in conferintia si alte cestiuni de bisericá si scóla, de religiune si morala, cum ar fi in buna-óra: cum sè se desmante poporeni ce aplicati spre beuturi spirituóse, — dela acestu reu tare latitu intre ai nostrii? cum sè se promoveze cercetarea bisericéi? cum sè se intemeeze fonduri scolare, si altele de acestea care sunt espuse mai pre largu in cerculariulu consistorialu din 8. augustu, 1877. Nr. 1779 aflatoriu la fiecare inspectoratu.

Deci in urm'a acestoru desluciri Consistoriulu afla de bine a dispune:

1. In fiecare inspectoratu sè se tiená in cursulu lunei Octobre séu Noembre a anului curinte câte o conferintia, la care sunt datori a participá toti preotii si invetiatorii din inspectoratu, si despre acarei resultatu inspectorulu va avé a relationá Consistoriului pana in 1. Decembre, 1878.

Inspectorii scolari defigendu insii diu'a pentru intrunirea conferintiei, despre acea vor incunoscintiá de a dreptulu pe fie carele preotu si invetiatoriu provocandu-i sè se presinte pre acea di la conferintia in loculu anumitu.

2. Obiectulu conferintieloru acestor'a fiindu inaintarea invetiamentului, pre langa cele mai susu aretate in generalu, se recomanda si in specialu a mai consultá: unde edificiiile scolare n'ar fi corespun-

dietóre, cum sè se aduca in stare buna si corespundietóre recerintieloru si legii?

3. Cum sè se inainteze diliginti'a si calificatiunea invetiatoriloru, ca se devina cu totii buni si capaci?

4. Cum s'ar poté inaintá cercetarea séu amblarea mai regulata la scóla, din partea prunciloru de scóla?

5. Cum sè se essecute mai bine §. 10. din Norme pentru administratiunea invetiamentului, adeca: cum sè se faca mai essactu conscriptiunele celoru deobligati la scól'a cotidiana, si la cea de repetitiune?

In privinti'a acést'a s'a observatu multe scaderi. Unele officii parochiale si comissiuni scolare nu facu conscriptiunea, altele nu o dau oficiului politicu localu intr'unu esemplariu, ei lasa sè-si faca insasi antisti'a comunala acea conscriptiune de care are lipsa. De unde urméza apoi, cà conscripti'a oficiului politicu nu consuna cu cea a parochiei, si de aici provinu multe pedeci in regularea frecuentatiunei. — Mai adeseori obvinu sminte de acelea, ca in conscriptiunea obligatiloru la scóla, se inducu si prunci cari au reposatu, se inducu prunci neputinciosi, si schilavi, apoi se inducu multi prunci altecum sanetosi, dar nedesvoltati de ajunsu neci trupesce, neci sufletesce, cari dupa legi sunt esempti dela frecuentarea scólei.

In urm'a acestor'a se recomanda preotimei, ca la inceputulu fie carui anu scolasticu, se estraga din protocólele botezatiloru pre toti pruncii cari au implinitu anulu alu 6, si nu au trecut anulu alu 12, alu etatii. Dupa acést'a intrunindu-se cu comissi'a scolara, sè-i chiamo unulu cate unulu inaintea sa, se véda nu cumva unulu ori altulu are careva defecte trupesce ori sufletesce, si dupa cum ii va aflá, asia ii va clasificá „apti“ ori „neapti“ de scóla. — Aflarea séu clasificarea prunciloru o voru induce preotii in rubric'a observariloru din marginea estrasului scosu din protocolulu botezatiloru astfeliu, incatu la fie carele pruncu in rubric'a „Observariloru“ va trebui se fie intr'adeveru óre-care observare; anume „aptu“ déca se afla bunu de scóla, séu „neaptu“ déca s'a aflu neaptu de scóla.

Este de observatu, cà la cei neapti trebuie sè se induca si caus'a pentru care se declara de „neaptu“, pentru esemplu: neaptu din caus'a schilaviei, neaptu din caus'a nedesvoltarii, si altele de acestea.

Dupa ce vor fi facutu preotii atare conscriptiune, pe care o va subscrié si comissi'a scolara, vor face si din acea conscriere unu estrasu, in care estrasu vor intrá apoi numai pruncii cei dechierati de „apti“ pentru scóla.

Acestu estrasu, ce va cuprinde numai pruncii apti de scóla, se va face in fie care parochia in 3 esemplare, dintre care unulu va remané in archivulu parochiei alu 2 se-va predá invetiatoriului, spre trebuinti'a scólei, si alu 3 se va predá antistiei comunale spre trebuinti'a oficiului politicu din locu.

Despre alte desbateri ale acestoru conferintie se porta protocolu regulatu, din care protocolu-unu esemplariu se va inaintá la Consistoriu, ér altulu remane la inspectoratu.

Decisiunile ce se voru aduce se vor essecutá numai decátu, afara de acelea, despre cari se scie, cà dupa dispusetiunile statutului organicu, au lipsa de incuviintiarea Consistoriului, care se vor indegetá si in raportele, ce se vor inaintá la Consistoriu.

Fiindu participarea la aceste conferintie obligatória, inspectorii vor insemná pre câte o lista numele preotiloru si pre o alta lista numele invetiatoriloru, cari au participatu, si cari n'au participatu la acele conferintie, pre care liste le va inaintá consistoriului dinpreuna cu protocolulu conferintiei.

Acestu cerculariu se trimite tuturoru pt. inspectorii in numerulu recerutu de esemplarie, ca se imparta fiecarui oficiu parochialu si fiecarui invetiatoriu câte unulu, spre scire si acomodare.

Aradu din siedinti'a consistoriala tienuta la 27. Juliu 1878.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopulu Aradului,

Instructiune pentru conferintiele invetiatoriloru romani gr. res. din dieces'a Caransebesiului.

Istori'a naturala in scól'a populara.

(Dupa Kehr.)

Totdeauna, cand ne prindemu de unu lucru, e de lipsa se scimu, cà ce voimu a ajunge printr'ensulu, adeca se fimu in chiaru despre scopulu ce-lu urmarimu prin lucrarea nóstra. Apoi se ne gandimu la mijlócele cele mai bune, si la modulu, in care am intrebuintiá aceste mijloce mai nimeritu, adeca mai corespundietoriu scopului. Ori ce lucrare, intreprinsa fara precautiunile aceste, ne va causá greutati adeseori neinvincibile; càci nu suntemu in chiaru despre aceea, ce voimu, nici prin ce voimu, nici cum voimu.

Voindu a vorbí de asta data despre invetiamentulu scólei poporale cu privire la istori'a naturala, prin cele predise ni se impune datorinti'a de a respunde la dóue intrebari:

1. Ce voimu a ajunge prin aceea, cà propunemu istori'a naturala in scól'a poporala?

2. Care sunt mijlócele cele mai potrivite spre ajungerea scopului nostru?

A respunde la aceste dóue intrebari e scopulu celoru ce urméza. Noi vom avé a vorbí: 1) Despre scopulu invetiamentului in istori'a naturala. 2) Despre mijlóce (materia si metódu.) Ca resultatu vom adaoge apoi planulu de invetiamentu alu istoriei naturale.

I. Scopulu.

Daca vom urmarí cu pucina atentiune viéti'a agitata a diferiteloru popóre, vom ajunge usioru la convingerea, cà intréga activitatea omenésca e inspirata de interesu. Interesulu in sensulu celu mai generalu, dar' nobilu alu cuvintului conditionéza esistinti'a societatii omenesci; elu forméza legatur'a intre membrii singurateci ai acesteia si se manifesta in fiecare di sub formele cele mai diferite. Societatea omenésca ca unu intregu s'ar respí in pulbere, daca n'ar esistá interesulu. Daca n'am avé interesu pentru bunastarea nóstra, noi n'am avé lipsa de cultura asiadara nici de scóla. Iubirea catra Ddiu destépta in omu interesulu de a se apropiá de Ddiu. Interesulu de a satisface iubirei sale catra Ddiu ilu face a cerceté lacasiulu lui Ddiu

si a audí cuventulu lui; fara acestu interesu comun'a bisericesca nu ar poté esistá. Daca interesulu socialu nu ar licurí in inim'a mea, eu nu asi avé pedeca de a me esilá in pustile Africeí. Traiulu in lumea acést'a ar fi pentru omu chinulu iadului, daca i-ar lipsí intereselu pentru totu ce-lu incunjura.

Dar' interesulu in sensulu acest'a nu numai conditiuneza esistinti'a societatii, ba fara dinsulu e imposibilu chiar ori ce progresu. Ce face pe tieranulu muncitoriu de se silesce tóta diu'a pe campulu seu? Nu e lips'a interesului caus'a indolentiei la multe popóre? putem dice si la poporulu nostru. Se nu ne rusinamu. — De ce are unu modu recomandatulu pentru lucrarea pamentului la nemti mai bunu rezultatu decatulu la romani? Adeseori vom audí: „D'apoi asia au lucratu si betranii nostri si n'au muritu de fómé“. Cine mēna pe neobositulu scrutatoriu pana in regiunile ne mai calcate de picioru omenescu? Au nu e praxa aceea ce decretēza teori'a de foiositóre interesului? Ai cui servitori sunt locomotiv'a, vaporulu telegrafulu etc? La tóte acestea vom trebui se respundemu cu interesulu. Da, interesulu acest'a daca s'a stinsu intr'unu poporu, s'a stinsu si poporulu. Poporulu pe care acestu interesu ilu impintena in lucrarea sa, alu acelaia e viitorulu.

Se desteptam si se desvoltamu dara in poporulu nostru interesu pentru lucrarea sa, interesu pentru tóta natur'a ce-lu incunjura. Interesulu va produce vointia, va produce activitate si fructulu activitatii va fi bunastarea lui. Daca órecare obiectu de invetiamentu alu scolei poporale e in stare de a produce acestu interesu, apoi istori'a naturala e in prim'a linie nu numai chiamata, dar' si cualificata de a o face.

Scopulu invetiamentului in istori'a naturala e in genere desteptarea si desvoltarea interesului pentru natur'a, in care traiesce baiatul.

Interesulu acest'a, pe care scól'a poporala voiesce a-lu desteptá, e de patru feluri:

1. Interesulu empiricu.
2. Interesulu logicu séu intelectualu.
3. Interesulu esteticu.
4. Interesulu religiosu.

1. Sub interesu empiricu pricepemu dorulu dupa esperintia. Noi trebuie se desteptamu si se desvoltamu in copilu interesu pentru natur'a, in care traiesce. Copilulu se invetie a observá cu interesu corpurile naturei. Dar' acestu interesu nici nu avem lipsa de a-lu desteptá, ci numai a-lu desvoltá, cáci esista in fiecare copilu plantatu de Ddieu. Cum ne-am poté noi esplicá altcum alergatur'a copiiloru dupa fluturi, gândaci etc. — Dar' bucuri'a baiatului, când affa vre-unu cuibu de pasere, din ce se esplica? Istori'a naturala va avé numai se desvólte acestu interesu sprijinindu cercetarile baiatului intr'unu modu rationalu.

2. Interesulu empiricu, desvoltatu in baiatu, ilu va face a observá cu nerabdare corpurile naturei si a-sí marí cerculu cunosciuntelor sale. Dara curēndu va simtí lips'a de a-sí procurá orientare in multimea si varietatea nemarginita a corpuriloru, a introduce o ordine, o unitate; fara care interesulu empiricu ilu va duce pana acolo, de va priví natur'a intréga de o agramadire confusa, de unu caosu nemarginitu. Instructiunea in istori'a naturala va trebui se se ingri-gēasca in a doua linie de a desteptá in copilu interesulu logicu séu intelectualu, care ilu va face se caute totdeauna semnele comune ale diferitelor corpuru si a le asieza in grupe deosebite procurāndu baiatului orientare in lumea ce-lu incunjura. Fara acestu interesu, baiatul nu va avé nimicu de a ne observá, daca i vom dice, că vulturulu e fluturu mare, că fagulu e macrisu inaltu, că carbunele e auru negru s. a. Unu esemplu pentru lips'a interesului intelectualu putemu affá la prunculu celu micu, când se jóca facandu-si chipuri de lutu séu céra si, punendu lupulu in

rondu cu mielulu, nu are grija de armoni'a acestora: ba daca i s'a frántu mielului vr'unu picioru, ilu proptesce de lupu dicēndu: „Na, ohihnesce-te, că te dore piciorulu“. Elu de siguru nu ar face-o, daca ar cunósce insusirile lupului si ale mielului. Copilulu inaintandu in etate i se ivesce lips'a de a face distinctiune logica; spre scopulu acest'a va trebui se se desvolte in elu inca de timpuriu interesulu logicu. In negligarea acestui interesu avemu se aflamu caus'a multor rele, ca esemplu: superstitiunea. Asiadara scopulu invetiamentului in istori'a naturala e a desvoltá pre langa interesulu empiricu si celu logicu séu intelectualu.

3. De mare insemnatate e si desteptarea interesului esteticu adeca desteptarea interesului de a distinge ceea ce e frumosu de ceea ce e uritu. Colori si forme frumóse prezentate copilului nu remanu fara impresiune asupra inimei lui. Frumseti'a, pe care o vede scolarulu intrupata in natur'a patriei sale, i-o face iubita. si producēndu simtieminte estetice i poleiesce gustulu, i nobilitēza inim'a. Instructiunea in istori'a naturala ar suferí multu cu privire la scopulu care trebuie se-lu urma-rēasca, daca ar intrelasá de a presentá copilului frumseti'a naturei cu colori câtu se póte de vii si a contribuí la desvoltarea estetica a acestuia. Instructiunea in istori'a naturala se va apropiá cu atáta mai tare de scopulu seu, cu câtu i va succede mai bine de a face, ca si frumseti'a naturei se-lu impintenēasca pe copilu in studiulu naturei, adeca cu câtu va scí se desvólte in mesura mai mare interesulu esteticu.

4. In strinsa legatura cu interesulu esteticu sta si interesulu religiosu. Cu câtu va dá invetiatoriulu mai multa ansa la contemplarea estetica a naturei, cu atátu va contribuí mai multu la desvoltarea interesului religiosu. Sub acestu interesu pricepemu dorulu neastemperatu de a ne apropiá de Creatoriulu lumei. Frumseti'a naturei i-o face copilului scumpa si-lu conduce la apretierea ei; acést'a dá nascere admiratiunei, elu vrendu nevrendu se va imbulzí cu intrebarile: De unde sunt aceste tóte? Cine le-a facutu? Unu neastemperu i va cuprinde inim'a. Noi nu vom fi in stare a-i dá deslucirile, care l'ar poté indestulí, cáci intr' ensulu va esistá dejá ideia despre intieleptiunea si puterea nemarginita atátu de viu, incātu nóue nu ne va remané alta decâtulu a-i dá nume dicandu in tonu umilitu: Acest'a e Ddieu. —

Cu câtu i va succede invetiatoriului a se apropié mai tare de scopulu acest'a impatratu, cu atáta va fi mai demnu de chiamarea sa in asta directiune, cu atáta scól'a va aduce fructe mai salutarie, care mai târdiu vor serví de basa progresului si bunastarii poporului.

Scól'a in sa nu va poté ajunge nici cându scopulu acest'a, daca se va indestulí cu ingreunarea memoriei baietiloru prin agramadirea de nume seci scóse din carti, séu prin invetiarea dearostulu a definitiuniloru si clasificatiuniloru abstracte, pentru copilu nepriceputu. Totu atáta i va succede si prin infrumsetiarea prelegerii cu enaratiuni admirabile despre corpurile naturei, anecdote etc., care de comunu sunt mai frumóse decâtulu ce sunt adeverate, cuge-tāndu a produce in baiatu interesu pentru istori'a naturala. Copilulu in fine resfatiatu, prin istorióre de aceste interesante, va umblá numai dupa raritati si nu va avé pacientia de a se ocupá cu corpurile de acasa si de tóte dilele.

Devenindu in chiaru despre scopulu, pe care invetiamentulu in istori'a naturala are se-lu urma-rēasca, si pe care nici candu nu e permis a-lu perde dinaintea ochiloru, ni se impune datorinti'a a intrebá dupa mijlócele cele mai potrivite spre ajungerea scopului acestuia.

II. Mijlócele.

Mijlócele, de care trebuie se ne servimu spre ajungerea scopului nostru sunt de natura materiala si formala.

Mijlőcele materiale ni le dă insasi natur'a prin corpurile sale. Corpurile naturei, care voim a le cunoșce, si care formēza materi'a de invetiamentu sunt mijlőcele materiale.

Sub mijlocu formalu pricepmu modulu in care corpurile naturei trebuie se se presente copilului, séu in ce chipu trebuie baiatul se faca cunoscintia cu corpurile naturei.

Pentru cā mijlőcele materiale cuprindu in sine materi'a de invetiamentu, éra cele formale modulu de impartasire, noi vom puté respunde la intrebarea: care sunt mijlőcele cele mai bune? atunci, candu vom scí, care e materi'a de invetiamentu cea mai buna si care e modulu de impartasire celu mai bunu. Spre scopulu acést'a ni se impune datorinti'a de a vorbí 1. Despre alegerea materiei de invetiamentu. 2. Despre metodu. 3. Avendu materi'a alésa si cunoscendu metodu, a impartí materi'a alésa, adeca a constrúá planulu de invetiamentu.

A) Alegerea materiei de invetiamentu.

La alegerea materiei trebuie se fimu cu bagare de sama la urmatőrele:

1. Alege pentru invetiamentulu in istori'a naturala corpuri naturale ale patriei tale. Ar fi o absurditate a incepe istori'a naturala cu finicii Africei, cu arborii gigantici ai Asiei séu cu fierele periculőse ale Americi, adeca cu lucruri straine si indepartate, pe care copilulu nici candu nu le-a vediutu si pőte cā nici nu le va vedé. Scól'a poporala va poté obtiené rezultate bune dar' si folositoare numai prin presentarea acelor corpuri, care se afla nemijlocitu in jurulu seu, séu care se potu infatisá in natura inaintea ochiloru baiatului. O descriere ori cātu de via nu va duce la scopu, daca copilulu nu vedé ceea ce se descrie. Acést'a recerintia, precum si folosulu, care ilu trage tieranulu din cunoscinti'a naturei in care traiesce, ne impune datorinti'a de a alege corpuri ale patriei nőstre si dintre aceste mai inainte acelea, care se afla mai aprőpe de esperinti'a baiatului.

2. Alege corpuri naturale de cele mai simple dara se pőte pe sine cātu se pőte de chiar tipulu caracteristicu alu mai multor corpuri. Am gresi, daca am incepe d. e. in Botanica cu papadia, romonitia, cōda siorecelului etc. care au flori compuse din mai multe floricele. Pentru copilulu aceea e mai bunu, ce e mai simplu. Mai departe se recere, ca corpurile alese se pőte cātu se pőte de chiar si invederatu tipulu caracteristicu a mai multor corpuri, care apoi se servésca de representante a unei grupe intregi. d. e. pentru rapitőrele cu patru piciorē vom luá mai nainte pisic'a si vom reflectá totdeuna la ea vorbindu mai târdiu despre tigrul, leu, ris, leopardu etc. Pisic'a va fi representantele grupei acestei. In botanica vom alege d. e. fasőlea séu mazera de reprezentante alu plantelor cu flőra fluturata si vom grupá tőte plantele de felulu acést'a in jurulu ei. Midilőcele de intuitiune, care nu arata chiar si bine ceea ce trebuie se arate, nu sunt pentru scól'a poporala.

3. Alegerea trebuie se fia *practica*, adeca se se faca din punctulu de vedere alu folosulu si séu stricatiunei. Naturalistulu invetiatu e totu una, ca óre cutare animalu, planta séu mineralu e de folosu mai mare séu mai micu. Sciinti'a are interesu pentru lucrulu celu mai neinsemnatu in asemenea mesura, ca pentru celu de cea mai mare insemnatate. Scőlei poporale inse nu e totatáta. Ea trebuie se purcēda la alegerea materiei si din punctu de vedere practiculu, adeca se puna mai multu pondu pe aceea ce e de insemnatate mai mare in economie, comerčiu, industrie etc.

4. La alegere se nu luamu prea multu. Mai bine e a luá mai putinu si a cercetá bine si fundamentulu, decātu a luá multu si a tractá numai superficialu. Cine ia multu are mai mare merite decātu acela care ia numai putinu; dar' cine ia multu pe cont'a celui bunu, acól'a

face multu mai putinu decātu acela care tractéza numai putinu. Timpulu scurtu de care dispune scól'a poporala precum si considerarea, care trebuie se o avemu facia de elevu, ne impune precautiunea acést'a, cāci usioru se inundeza spiritulu baiatului de materia prea multa si nu va mai simtí usiurintia si libertate de lucru, fara care dispore totu interesulu. (Va urmá.)

Fisic'a ca obiectu in scól'a poporala.

In rondulu trecutulu am disu, cā fiendu scőlele nőstre confessionale inca serace de instrumentele fisicale, invetiatorii au a-se ajutá in tőte modurile, cātu se potu, numai ca invetiamentulu din fisica se nu patimésca. Am promis si unu esemplu de procedere, o lectiune practica, carea promisiune mi-tienu de detorintia a-o implení.

Se dicemu, cā invetiatoriulu unei scőle, in carea lip-sescu aparatele fisicale, are a propune eleviloru sei din fisica despre „magnetismu“. Aici 'si pőte si trebuie se-si ajute singuru asia, déca si-va cascigá una potcova de otielu magnetica, ori otielulu ce-lu folosimu la scaperatulu de focu. Altcumu unu otielu magneticu ni potemu procurá din ori ce negutietoria de fieru, si nu costa decātu vr'o cativa cruceri. Ni mai trebuescu câteva ace de legatu, de cusutu, câteva pene de otielu, o bucata de sticla, pulbere de fieru si unu pocalu cu apa curata.

Avendu-le acestea tőte, invetiatoriulu — firesce pregatitu bine de acasa — va pasi in clas'a sa incependu-si prelegerea cam asia: Prunciloru! candu am vorbitu cu voi despre fieru, vi-am remasu cu ceva detoriu. Atunci am disu, cā din otielu se mai gatesce unu obiectu főrte folositoriu, despre care vi-am promis a ve spune mai tardiu. Cine mi-ar scí spune ce obiectu e acela? (Decumva nici unulu din prunci nu ar scí respunde, atunci inv. le spune cā „acela e magnetulu séu aculu magneticu.“) Asia dara iubitii mei prunci astadi vomu vorbí despre acestu obiectu, fiti numai cu luare aminte! Mai antaiu inse vrėu se vedu, n'ati uitatu ceea ce am vorbitu despre fieru? Spune Traiane de unde se capeta fierulu? Asia e! fierulu se capeta din minele de fieru. Dar capeta-se óre din mine fierulu asia curatu cum lu vedemu prin bólte? Ba nu. (Respunsurele se fia totu deuna intregi, adeca se se cuprinda in respunsu si intrebarea.) Vedeti fierulu nu-lu capetamu noi dela natura asia curatu, ci mestecatu cu multe alte eleminte. Si óre cum numimu noi fierulu in starea acést'a, adeca candu e mestecatu cu alte eleminte? (Metalu de fieru) Bine! In minele de fieru se afla metalulu de fieru de o colóre sura, cenusia séu négra. Acestu metalu are insusirea, cā atrage la sine fierulu, pulberea de fieru, si nice nu le lasa dela sine, pana ce le luamu noi cu poterea. Ómenii au observatu acést'a insusire a fierului de multu, inse nu au sciutu a se folosi de ea pana mai tardiu. Cea de antaiu piétru magnetica o-a aflatu la cetatea Magnesia din Asia mica (astadi Manissa aprőpe de Smirn'a). De aci apoi insusirea pietrei, cā atrage la sine fierulu a numit'ó „magnetismu“ éra metalulu de fieru fiendu-cā are form'a unei piétru l'a numitu „piétru magnetica.“ (Aici invet. face o repetitiune cu scolarii, intrebandu-ii despre ceea ce le-a spusu si numai dupa-ce vede cā l'a intielesu bine procede cu ei mai departe.)

Acum prunciloru am se ve spunu, cā ómenii au aflatu si aceea cā otielulu inca primesce in sine aceeași insusire dela piétru magnetica, si asia fiendu otielulu mai indemnatu a se portá in busunare si a se strafarmá dupa cum voim, pentru aceea se magnetiséza potcove de otielu, si acelea se folosescu in locul pietrei magnetice. Credu, cā multi dintre voi au vediutu astfelulu de potcove, inse pőte n'ati sciutu insusirea loru asia precum voescu eu acum a vi-o enará. Fiti dar atenti! Spune Elia ce insusire am disu cā are piétru magnetica? (Atrage la sine fierulu). Bine!

Indata veti vedea, că e asia. Priviti numai ce facu eu acum! (Inv. apropia catra potcova magnetica o cheia si intréba). Ce vedeti că se intempla acum? Pentru ce se apropia cheia catra potcova? Cum e potcova dar? (Magnetisata). Pe ce cunoseci, că e magnetisata? (Căci atrage la sine cheia). Vino afora tu Elia si apropia aculu acest'a catra cheia! Atras'a la sine si aculu cheia? O're pentru ce nu? Vedeti acestea nu 'su magnetisate si de aceea nu se atragu una pe alta. Dar potemu-le noi magnetisá? Le potemu! si anume asia că le frecamu cu potcova magnetica de 10—15 ori si in urm'a frecarei aceleia, aculu ori alta bucată de fieru voru remanē magnetisate. (Invetiatoriu aréba tóte acestea practice eleviloru, si i lasa singuri a probá acést'a pentru a se convinge pre deplinu despre adevéru). Obiectulu deja magnetisatu se pune acum in pulberea de fieru, unde indata lu voru vedé pruncii incarcatu cu pulbere. Invetiatoriu intréba: ó're si acum acestu obiectu e numai otielu comunu? Ce e dar? Pentru ce diceti, că e magnetu? etc.

Vedeti iubiti mei prunci! Cu unu magnetu potemu se magnetisámu si o suta bucati de otielu, fora inse ca magnetulu se-si piérda catusi de pucinu din poterea sa. Chiar asia e magnetisata si bucat'a séu potcova cu carea noi amu facutu acum probele si pentru că e asia i dicemu „potcova magnetica.“ Pentru ce o numimú dara asia? (Invet. repetéza cu pruncii totu ce s'a disu pana acumu). Se pune éراسi potcov'a in pulberea de fieru. Uitative acum prunciloru aici! ó're tóta potcov'a e acoperita cu pulberea intro asemenea mesura? Unde s'a legatu de ea mai multa pulbere? Se punemu acum aculu cest'a magnetisatu! Ce vedeti si aici? (Pruncii voru vedé, că pe ambe capetele e legata multa pulbere, éra catra midilocu din ce in ce e totu mai pucinu, pana ce chiar la midilocu nu e de locu). Asia dara ce vei dice tu Victore despre magnetu? (Vomu dice, că la celea 2 capete ale magnetului s'a lipitu mai multa pulbere de fieru si catra midilocu mai pucina; éra chiar la midilocu nu e de locu pulbere). Asia dar unde e atragerea cea mai mare a magnetului? Unde e mai mica? Bine! Fiti éراسi atenti la celea ce ve voiu spune! Celea 2 capete ale magnetului — unde se lipescé mai multa pulbere — se numescu „poli“. Lini'a cea drépta carea impreuna polii se chiama „Osi'a magnetului“. Cum se numescu dar N. N. N.? Cum potemu cunoosec cei 2 poli? Cum e osi'a magnetului? Cari sunt polii? Care e osi'a? etc.

Vedeti prunciloru acesti doi poli au o asemenea potere atragutória, inse totusi este intre ei ó're care diferentia, despre carea vomu vorbí de alta data.

Siomcuta mare, 10. Augustu 1878.

Elia Popu,
invet. norm. gr. cat.

D i v e r s e.

+ **Preasanti'a Sa** Domnulu Episcopu *Ioanu Metianu*, a plecatu cu trenulu de vineri sér'a la Budapest'a, spre a luá parte la siedinti'a reprezentantie fundatiunei lui Gozsdu.

„**Intru totu Preasantitulu Patriarchu alu Constantinopolei, Ioachim II.** a incetatu din viétia in $\frac{4}{16}$ Augustu a. c. ér in $\frac{6}{18}$ Augustu s'a inmormentatu cu pompa mare si cu escorta militara, in presinti'a unui imensu numeru de poporu.

*. **Societatea academica romana** din Bucuresci a deschisu sessiunea anuala la $\frac{16}{28}$ Augustu sub presiedinti'a Dlui Ionu Ghica.

(§) **Reuniunea invetiatoriloru romani** din tractulu Lipovei va tiené adunarea generala estimpu in $\frac{2}{14}$ Sept. in Lipov'a.

= **Ruptura de nori** a cutropitu in nóptea de 30—31 Augustu o parte a Ungariei de susu. Mai mare dauna a suferitu orasiulu Miskoltiu, care jace partea cea mai mare in ruine, avendu si vre-o 300 ómenii necati in apa. In orasiulu Agria (Eger) asemenea a fostu esundare complita.

C o n c u r s e.

1—3.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci, la scól'a confesionala gr. or. de nou infiintata pentru fete in *Checia-Romana*, se deschide concursu pana in 14. *Septembre a. c.* candu se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: 300 fl. in bani, 20 chible gráu, quartiru naturalu, 2 stangeni de lemne, si paie de incalditu din destulu. Dela diliginti'a alesului va depinde, ca dupa repozarea veteranului invetiatoriu pensionatu, salariulu se fie bonificatu mai cu 20 chible de gráu.

Dela concurenti se cere: cursu pedagogicu, esamenu de calificatiune si purtare morala nepatata. Acei invetiatori, acarora sotii sunt in stare in anumite ó're a propune si lucruri de mana, vor fi preferati. — Potu competá si invetiatoresce.

Recursele instruate dupa prescisele statutului organicu, se se tramita Comitetulu parochialu in *Checia-Romana* (Román-Kécsa via Gyertyámos). Recurentii au a se presentá in una Dumineca la S. Biserica.

Checia-Romana, 20. Augustu 1878.

Comitetulu parochialu.

1—3.

Pe stati'a invetiatorésca din *Pusthinisiu* (Öregfalú) indiestrata cu emolumintele anuali de: 105 fl., 50 chible (meti) de gráu, 100 puncti de clisa, 12 puncti de lumini, 50 puncti de sare, 2 stangeni de lemne, 8 stangeni de paie, din care are a se incaldi si scól'a; delatotu mortulu, unde va fi poftitu 20 cr., si pentru visitarea fiesce caruia mortu câte 30 cr., cortelu liberu cu gradina de legumi, apoi diumetate dela vendiarea pomiloru si a fructelor d'in scól'a de pomeritu, se deschide concursu pana in 14. *Septembre a. c.* pana candu recurinti'ii provédiuti cu testimoniulu de calificatiune au sè substérna recursele sale inspectorului de scóle Meletiu Dregheciu prot. Thimis., si a se presentá in biserica in vreo dumineca séu serbatóre spre documentarea desteritati sale in cantari si tipicu. Alegerea se va tiené in 17. *Septembre a. c.*

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Meletiu Dregheciu**, protop. Themisiórei.

1—3.

Se publica concursu pentru deplinirea posturilor invetiatoresci din cerculu inspectoralu alu Cefei (Comitatulu Bihorului.)

1. **Gurbediu**, cu terminu de alegere pe 10. *Sept. st. v. a. c.* Salariulu anulu: 100 fl. v. a. 12. cubule de grau, 12 de cucuridiu, 8 stangni de lemne, din cari se va incaldi si scól'a, 6 jugere de pamentu aratoriu; quartiru liberu cu intravilanu de 1170 stangeni □.

2. **Gepiu**, cu terminu de alegere pe 14. *Sept. v. a. c.* Salariulu anulu: 100 fl. v. a. 12 cubule $\frac{1}{2}$ gráu $\frac{1}{2}$ cucurudiu, 5 jugere de pamentu, 3 stangeni de lemne, din cari se va incaldi si scóla, stólele cantorale si quartiru liberu.

3. **San-Nicolaulu romanu**, cu terminu de alegere pe 17 *Sept. v. a. c.* salariulu anulu: 300 fl. v. a. patru carausii dela comuna pentru lipsele invetiatoriuului si $\frac{1}{2}$ din stólele cantorale.

Doritorii de a ocupá vreunu postu dintre acestea, — recursele sale instruate conformu dispusetiunelor statutului organicu, producandu si testimoni de cualificatiune, au ale subserne subscrisului inspectoru scolaru in Berecheiu (Barakony) Comitatulu Bihoru p. u. Cséffa, pana la diu'a premegatóre terminulu de alegere.

Berecheiu 20. aug. 1878. Comitetele parochiale.

In contielegere cu mine: **Teodoru Papu**, inspectoru cerc. de scóle.

1—3.

Pentru ocuparea stațiunii invetiatoresci din *Beinsele* (Kiss-Belényes) în cercul inspectoratului alu Meziadului se escrie concursu, în urmarea ordinațiunii Venerabilului Consistoriu din 4 Iuliu Nr. 462 Sc. cu terminu de alegere pe **8 Septembrie, st. v. a. c.** în care di va fi si alegerea.

Emolumentele sunt: în bani gata 66 fl., 8 cubule bucate, — 4 grâu si 4 cucurudiu, 8 orgii de lemne, dela totu numerulu de casa unu fuioru si una portiune de fenu adeca 100 fuióre si 100 portiuni de fenu; doue vici de fasole, cortelu liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta stațiune au de a-si ascerne recursele cu tóte documentele prescise de statutu organicu pana la terminulu de susu deíptu la subscrisulu Protopopu si Insp. scol. în Baitia (Rézbánya).

Datu în Beinsele (Kiss-Belényes) 12. Aug. 1878.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Petru Sabó**, prot. si inspect. cere de scóle.

1—3.

Demisionandu invetiatorii dela scol'a gr. or. romana din *Caransebesiu*, pre bas'a ord. ven. Consistoriu dt 6. Maiu a. c. Nr. 196 scol. se escrie concursu pentru ocuparea acoloru posturi cu terminu de **14. dile** dela data de josu: pentru postulu de I. invetiatoriu cu salariu anualu de 400 fl.
 " " " II. " " " " " 300 fl.
 " " " III. " " " " " 300 fl.
 si alte accidentii dela inmortentari séu cununii.

Doritorii de a ocupá unulu din aceste posturi, au a-si trimite petitiunile inzestrate conform st. org. documentandu cá sunt romani de religiunea gr. or. si cualificati în intielesulu art. de lege XXXVIII. din 1868. si a organizarii prov. din 1870. la subsemnatulu comitetu parochialu prin scaunulu protop. alu Caransebesiului, observandu cá cele intrate dupa terminulu de susu, nu vor fi considerate. În fine se mai cere dela competentii, se fie cantareti buni, si cunoscatóri de tipiculu bisericescu, avendu a se presentá pentru probarea acestora în diu'a alegerii la servitiulu ddieescu în biseric'a catedrala.

Caransebesiu, 20. Augustu 1878.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu preaon. domnu protopresbiteru tractualu.

3—3.

Pentru stațiunea invetiatoresca gr. or. conf. din comun'a *Edl.-Simandu*, cottulu *Aradu*, protopresbiteratulu Chisineu, cu terminu de alegere pe **8. Septemvre v. a. c.**

Emoluminte: în bani gat'a 300 fl. v. a., pentru bucate statoritu odata pentru totdeun'a 80 fl. v. a., 8 orgii de lemne, din cari se va incaldi si scól'a, curatirea scólei 12 fl. v. a., conferintie invetiatoresci 12 fl. v. a., recuisite de scrisu 4 fl. v. a., imormentari mari 40 cr. mici 20 cr., cuartiru si gradina de legumi.

Recurentii instruindu-si recursele cu testimoni preparamialu si de cualificatiune adresate comitetulu parochialu se le astérna subscrisulu inspectoru scolaru Moise Bocsianu în Curticiu (Kurtics) si în cutare domineca ori serbatóre se se presinte în biseric'a din Simandu. Recurintii cu clase gimnasiale voru fi preferiti.

Simandu la 23. Iuliu v. 1878.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu inspectorulu scolaru cerc. **Moise Bocsianu**, m. p.

2—3.

Pentru ocuparea stațiunii invetiatoresci din comun'a *Archisiu* incopceata cu fili'a *Nermisiu*.

Emolumintele sunt dela comun'a Archisiu în bani gata 30 fl. v. a., 10 cubule de bucate, $\frac{1}{2}$ grau, $\frac{1}{2}$ cucurudiu, 5 holde pamantu aratoriu de clas'a I., 4 orgii de lemne si cuartiru bunu cu gradina de legumi.

Dela comun'a Nermisiu în bani gata 50 fl. v. a., 10 cubule de bucate, $\frac{1}{2}$ grau, $\frac{1}{2}$ cucurudiu si 4 orgii de lemne.

Cei ce dorescu a ocupá acésta stațiune sunt avisati a si-trimite recursorile loru celu multu pana în **8. Septemvre st. v. candu va fi si alegerea** Domn. Inspectoru cercualu *Iosifu Pintia p. u. Hollod în Gyanta*.

Comitetele parochiali.

Cu invoire mea: **Iosifu Pintia**, inspectoru scolaru.

2—3.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scól'a conf. gr. or. rom. din *Tolvadia*, Cottulu Torontal, dieces'a Caransebesiului se escrie concursu cu terminulu alegerii pre **17/29 Septembrie 1878**.

Emolumintele anuali sunt: în bani gata: 166 fl. v. a.; 40 meti de grau, 7. orgii de pae, spesele conferintiei 10 fl.; pentru scripturistica 6 fl. dela o immermentare unde este poftitu 20 cr. v. a $1\frac{3}{4}$ jugeru pamentu si cuartiru liberu.

Recurentii au se-si trimite recursorile-instruate conform statutulu organicu — adresate Comitetulu parochialu. — Pré On. D. protopresbiteru Ioanu P. Seimanu în Ciacov'a; pana atunci a se presentá, în vre o Dumineca séu serbatóre, în biseric'a spre documentarea desteritatei sale în cantare.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Ioane P. Seimann**, protopresbiteru.

2—3.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu de fete, de nou infiintiatu la scóla romana gr. or. din opidulu *Buteni*, cottulu Aradului, inspectoratulu Buteni, cu terminulu de alegere pe **14/26 Septemvrie a. c.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu de invetiatorésa sunt: 400 fl. v. a. în bani gat'a si 6 orgii de lemne, din cari ce va incaldí si scól'a.

Respectivele concurente, au de a dovodi prin estrasulu familiaru, cá sunt de religiunea gr. or. Preferintia au acelea, cari au absolvitu preparandi'a, inse potu recurge si unele, cari se pregatescu, pentru a face esamenele prescise.

Doritórele de a ocupá acestu postu, sunt provocate, recursele loru a-le subterne inspectoratulu mai sus amintitu, cu terminu pana în diu'a de alegere.

Buteni 1878, Augustu 13. st. vechiu.

Isidoru Popescu,
presiedintele comitetulu parochialu,

3—3.

Pentru ocuparea stațiunii invetiatoresci din *Fénatia-Siedistelu*, în cercul inspectoratului alu Beinsiului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **29. Augustu v. a. c.**

Emolumintele sunt: 1. dela Fénati'a: 60 fl. v. a. $6\frac{1}{2}$ cubule de grâu, 4 orgii de lemne. 2. Dela Siedistelu: 42 fl. v. a., $5\frac{1}{2}$ cubule de grâu si 3 orgii de lemne; si 3. Dela Dominiulu eppescu rom. cath. o subventiune anuala de 24 fl.

Recurentii vor avé a-si trimite petitiunile loru prevdiute cu documintele necesarii pana la 28. aug. a. c. la inspectoratulu Beinsiului.

Fénati'a la 6. Aug. v. 1878. Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Vasiliu Papp**, m. p. prot. inspector Cerc. de scóle.

Nr. 6. f. p.

3—3.

Representanți'a fundatiunei stipendiare „*Dimitrie Peti'a*“ sistemandu pentru anulu scolasticu 187⁸/₉ doue stipendii anuale de câte 60 fl. v. a. pentru tineri studenti la scóelele gimnasiale, reale si civile, — spre conferirea acestoru doue stipendii prin acésti'a se eserie concursu cu terminu pana la 1. Septembrie cal. v. a. c.

La aceste stipendii potu concurge studenti dela scóelele gimnasiale, reale si civile, carii conform literilor fundatiionali, sunt romani de religiunea greco-orientala din dieces'a Caransebesiului si intre acesti'a — ceteris paribus — cu preferintia a acelu nascuti in orasiulu Caransebesiu, apoi a acelu'a din fostulu regimentu confinariu romano-banaticu nr. 13. si sunt diliginti, talentati si cu buna portare morala, dar lipsiti de medilóce materiale.

Dreptu aceea concurentii au a substerne la subscripsulu presidiu alu numitei reprezentantie pana la terminulu susu aratatu petitiunile loru, instruite cu atestatu de botezu, cu atestatele scolare ale celoru doi ani din urma scolastici, apoi cu atestatu de moralitate si paupertate dela comun'a politica, la care apartiene concurentele, prin cari póte se se comprobe religiunea, nationalitatea, succesulu laudabilu in invetiatura, in fine portarea morala esemplara a respectivului concurentu.

Caransebesiu din siedinti'a reprezentantieii tienute in 3. Augustu 1878.

Presidele reprezentantieii.

Ioanu Popasu, m. p.
Episcopu.

3—3.

Se publica concursu cu terminu de alegere pe 3/15. Septembrie 1878. pentru ocuparea postulu invetiatorescu gr. or. de nou infiintiatu in comun'a *Semlacu*, inspectoratulu Nadlacului, cottulu Aradului

Emolumintele anuali sunt: In bani 300 fl. v. a. pentru scripturistica 6 fl. v. a.; paie pentru incalditulu scólei si invetiatoriului câte i-voru fi de lipsa; cuartiru liberu cu gradina de legumi de 400 □; dela inmormentari mici 20 cr. mari 40 cr.

Recurentii se-si adreseze recursurile instruite conform statutulu organicu comitetulu parochialu din *Semlacu* si se-le trimita inainte de alegere inspectorulu scolaru Teodoru Popovicu in *Sieitinu*; si in vreo Dumineca séu serbatóre sa se presente la biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Popovicu**, insp. scol.

2—3.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la clasa a dou'a in comun'a *Cenadulu-Magiaru*, cu terminu de alegere pe 8/20 septembrie 1878.

Emolumintele sunt: In bani gata 200 fl. v. a, 10 jugere pamentu estra-vilanu, din pascu 7 jugere, Scripturistica 6 fl. 6 stangiri de lemne moi; Cuartiru liberu cu gradina de legumi estravilana de 300 □, Dela inmormentari mari 40 cr. mici 20 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si asterne recursurile loru conformu statutulu organicu cei cu clase voru avé preferintia inspectorulu scolaru Teodoru Popovicu in *Sieitinu*. In vreo Dumineca séu serbatóre au a se prezentá in Biseric'a din *Cenadulu-Magiaru* de a-si aretá desteritatea in tipicu si cantari. Recursurile intrate in diu'a alegerei nu se voru primi.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Popovicu**, Insp. scol.

3—3.

Pentru deplinirea statiunilor invetiatoresci vacante din protopresbiteratulu Halmagiului.

1. Postulu de invetiatoriu de cl. III. normala la scóelele tractuali din *Halmagiu* cu emolumintele anuali: a) Salariu anualu 500 fl. v. a. b) pentru lemne 40 fl. v. a, cari se solvescu in rate cuartale decursive; — dela recurenti se potfesse, se produca pre langa documentele prescise pentru postulu de invetiatoriu si testimoniu, cá a absolvatu celu pucinu 4 cl. gimn. cu succesu bunu, — diu'a alegerei 27. augustu.

2. Postulu de invetiatorésa la scóelele tractuale din *Halmagiu* cu emolumintele anuali: a) Salariu anualu 400 fl. v. a. b) pentru lemne 40 fl. v. a. cari se solvescu in rate cuartale decursive, c) cuartiru liberu si gradina, diu'a alegerei 27. augustu.

3. Postulu invetiatorescu din *Ciuciu* cu emolumintele anuali: 250 fl. v. a, 6 orgii de lemne, cuartiru liberu cu gradina, diu'a de alegere 28. aug.

4. *Magulicea* cu emolumintele anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, diu'a alegerei 28. aug.

5. *Lazuri* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere 28. aug.

6. *Banesci* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere 29. aug.

7. *Lungsióra* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere 29. aug.

8. *Ociu* cu emoluminte anuali: 300 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere 30. aug.

9. *Vatia de josu* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere 30. aug.

10. *Tomesci* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere 31. aug.

11. *Risculita* cu emoluminte anuali: 250 fl. v. a. 6 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere 31. aug.

12. *Dumbrava* cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere 3. septemvre.

13. *Guravale* cu emolumintele anuali: a) 105. fl. v. a. b) 6 cubule de grau, c) 12 cubule porumbu (cucurdiu), d) 6 orgii de lemne, e) cuartiru liberu si gradina, diu'a alegerei 3 septembrie.

Doritorii de a ocupá vre unulu din aceste posturi sunt avisati recursurile loru prevedinte cu tóte documentele prescise in statutulu organicu a le adressá respectivului comitetu si a-le tramite subscripsulu pana in diu'a alegerei.

In contielegere cu respectivele comitete parochiale:

Ioanu Groza.
protopopu si inspectoru scolaru.

3—3.

Pentru statiunea invetiatorésca dela clas'a prima in comun'a *Sieitinu* de nou infiintata cu terminu de alegere pe 29. Augustu 1878.

Emolumintele anuali sunt: in bani gata 100 fl. v. a., pentru 6 stingini de lemne tari 60 fl. v. a.; 15 jugere pamentu estravilanu; pentru scripturistica 6 fl. v. a.; paie de incalditu pentru scóla câte voru trebui, pentru cuartiru se asignéza 40 fl. v. a.; dela inmormentari mici 20 cr. mari 40 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si asterne recursurile loru adresate comitetulu parochialu instruite in sensulu statutulu organicu inspectorulu de scóle Teodoru Popovicu in *Sieitinu*. — Recurentii se se prezenteze la biserica in vreo Dumineca seu serbatóre pentru de a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Recursurile intrate in diu'a de alegere nu-se voru primi.
Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Popovicu**, Inspectoru scolaru.

3—3.

Pentru stațiunea invetiatorească confes: gr. or. din comun'a *Finisiu* în inspectoratul Ienopoliei — Borosineu, — dieces'a și comitatul Aradului, — cu terminul de alegere pe **14 Septembrie a. c. st. v.** — Salariul anual în bani gat'a 120 fl. v. a. 6 cubule de grau, 6 cubule de cucurusu 7 orgii de lemne, din care este a se încaldi și scól'a, cuartiru liberu cu gradina de legumi. Recurentii voru produce testimoniu de preparandia, de calificatiune, și atestatu de moralitate. Recursele adresate comitetului parochialu, se voru trimite inspectorului scolaru, dlui Nicolau Beldea în Borosineu, celu multu pona la 8. Septembrie a. c. st. v.

Finisiu, 10. Augustu 1878. Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine **Nicolau Beldea**, inspectoru scolaru.

3—3.

Pentru stațiunea invetiatorească confes: gr. or. din comun'a *Iosasiu* în inspectoratul Ienopoliei — Borosineu — dieces'a și comitatul Aradului, cu terminul de alegere pe **13. Septembrie a. c. st. v.** Salariulu anual; 150 fl. v. a. în bani gata, 5 cubule de grau, 5 cubule de cucurusu, 8 orgii de lemne, din care se va încaldi și scól'a, cuartiru liberu cu gradina pentru semanaturi. — Recurentii voru produce testimoniu de preparandie, de calificatiune, și atestatu de moralitate. — Recursele adresate comitetului parochialu, se voru trimite inspectorului scolaru dlui Nicolau Beldea în Borosineu — celu multu pana la 8 Septembrie a. c. st. v. —

Iosasiu 10 Augustu 1878. Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Nicolau Beldea** inspect. scol.

3—3.

Pentru vacant'a parochia *Ofcea*, din prott. *Panciovei*, prin acést'a se escrie concursu cu terminulu pana în **27. Augustu st. v. 1878.** — Emolumintele sunt: Un'a sesiune de 32 jugere, birulu dela 160 de case cu stol'a usuata.

Doritorii, cari voescu a competi dupa acést'a parochia, au recoursele loru a le instrúa conform dispusetiunelor stat. org. bis. și a le substerne Prea onoratului Domnu protpresbiteru Simeonu Dimitrieviciu în Panciova.

Ofcea în 3. Augustu 1878. Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine **Simeonu Dimitrieviciu**, protpresbiteru.

3—3.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scól'a gr. or. conf. din *Chechesiu*, cottulu Temesiu, protopopiatulu Lipov'a, se escrie concursu pana la **20. Augustu 1878.** în care diua va fi și alegerea.

Emolumintele sunt: 110 fl. 80 cr. v. a. 40 chible de bucate, diumetate grau și atâta acurudiu, 12 orgii de lemne, din care se încaldiesce și scóla, 2¹/₂ lantie livada, locuintia libera si gradina de legumi.

Recurentii au a tramite recoursele loru instruate în sensulu statutului organicu, și adresate comitetului parochialu, parintelui inspectoru Procopie Lelescu în Visma p. u. *Székás* (Temes megye). — Cei fara testimoniu de calificatiune nu se voru luá în consideratiune.

Chechesiu, în 1. Augustu st. v. 1878.

Comitetulu parochialu

Simeonu Alessandrescu,
presedinte.

În contielegere cu mine: **Procopiu Lelescu**, inspectoru scolaru.

3—3.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scól'a gr. or. confesiunala din *Dubesci*, protopresviteratul *Hassiasiuului*, cottulu Carasiului, din lips'a de recurrenti calificati: de nou se escrie concursu pana la **10. Septembrie st. v. a. c.** în care diua se va tiené și alegerea.

Emolumintele sunt: 114 fl. v. a. în bani gata, 36 meti de cucurusu în bómbe, 8 orgii de lemne, din cari se încaldiesce și scóla, 2 lantie de pamentu estravilanu, fanatia, locuintia libera cu 1/2 lantiu intravilanu.

Recurentii au a tramite recoursele loru, — instruate în sensulu statutului organicu, și adresate comitetului parochialu. — parintelui protopopu și inspectoru cerc. de scóle Georgiu Cratiunescu în Belincz p. u. Kiszetó; avendu în vr'o duminica ori serbatore a și aretá desteritatea în tipicu și cantarile bisericesci, în biseric'a locala.

Dubesci, 20. Iuliu 1878.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu**, protopresb. și insp. scol.

3—3.

Pentru deplinirea parochiei reinfintiate a dou'a din *Ohabaforgaciu*, protopresbiteratul *Hassiasiuului*, cottulu Temisiului, — se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **8. Septembrie st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: un'a sesiune (30 jugere) de pamentu aratoriu; locu parochialu de 1 lantiu de pamentu intravilanu; în fine birulu și stol'a indatinata dela 168 de case.

Recurentii au a tramite recoursele loru, — ajustate conformu prescrișelor statutului organicu, și adresate comitetului parochialu, parintelui protopopu tractualu Georgiu Cratiunescu în Belincz, cu a carui licentia recurrentii voru mai avé în vr'o duminica ori serbatore a se presentá în biseric'a din locu, spre a-si aretá desteritatea în tipicu și în cantarile bisericesci.

Ohabaforgaciu, 30. Iuliu 1878.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu**, protopopu tract.

3—3

Pentru deplinirea postului invetiatorescu, la acum de nou infintiat'a adou'a scóla paralela din *Ohabaforgaciu*, inspectoratul Hassiasiuului, cottulu Temesiuului, — se escrie concursu cu terminu de alegere pe **24. Septembrie st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. în bani gat'a, 6 metri cubici de lemne, din cari se încaldiesce și scól'a. și locuintia libera cu gradin'a apartienetória.

Recurentii au a aterne recoursele loru. — instruate în sensulu statutului organicu, și adresate comitetului parochialu, — parintelui protopopu și inspectoru cerc. de scóle Georgiu Cratiunescu în Belintiu p. u. Kiszetó; mai avendu afara de acea în vr'o duminica ori serbatore a se presentá în biseric'a din locu, spre a și aretá desteritatea în tipicu și în cantarile bisericesci.

Ohabaforgaciu, 30. Iuliu 1878.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Georgiu Craciunescu**, prot. și insp. de scole.